tweede plaats te vragen." Stond er: „Om eerst daarna, in de tweede plaats, naar wetenschap en gaven te vragen", het had zin; nu niet.

Doch ook de zaak, die hier wordt voorgesteld, leidt tot dezelfde conclusie.

Onze stelling was steeds, dat noch Dr. Van Lingen, noch iemand beoordeelen kan, of iemand die zich presenteert, een geloof bezit, dat waarlijk door den Heiligen Geest gewrocht is; en dat de kerken dus nooit iets anders doen kunnen, dan vragen en onderzoeken, of iemand zuiver belijdt, en blijkens getuigenis der broeders, deze belijdenis niet weerspreekt door zijn wandel. In zijn kerk daarentegen, zal Ds. Van Lingen nu gaan uitmaken, of zulk een geloof *een levend* geloof is. Men zal zich opwerpen, als *kenner der harten*, en aldus grijpen in de rechten Gods.

Naar inwendige roeping wordt in onze kerken bij de bevestiging van *elken* Dienaar gevraagd, maar hierbij geheel en uitsluitend afgegaan op zijn eigen verklaring. Ds. Van Lingen zal alnu deze inwendige roeping gaan keuren.

En wat nog het ironaist is, hij zal als bewijs van die inwendige, nog al bijzondere roeping, onderzoek doen naar *wetenschap* en *gaven*.

Nota bene, alsof schoolgeleerdheid ooit eenig bewijs voor inwendige roeping kon zijn, een geleerdheid, die ge vaak bij den meest ongeloovige vindt; en alsof zekere begaafdheid van boeiend spreken, ooit bewijs ware voor een roeping, die geestelijk is, waar juist onder die spreekgaven en talenten van voordracht zoo telkens en telkens de meest vleeschelijke krachten verscholen zijn.

Doch genoeg.

Van een kerkelijke beweging, die haar bezwaren en de gronden van haar actie, op zulk een onverklaarbare, slordige en onverdedigbare wijze, geformuleerd heeft, kennen wij in de historie geen tweede voorbeeld.

En toch, gelijk gezegd, rekenen wij dat Ds. Van Lingen niet toe.

Hij is blijkbaar overspannen en overprikkeld. Hij verkeert in een gemoedsstemming, die niet gedoogt, dat ge hem zijn eigen woorden toerekent.

En daarom, als we onder onze broederen ook het beeld van Ds. Van Lingen voor ons oproepen, dan verrijst voor ons niet het verwarde beeld, dat in dit vlu schrift zich afteekent, maar het beeld van vroeger, van den echten Van Lingen, die zich met zeldzame energie wijdde aan de schoone taak, die God hem op de hand had gezet.

Dáárin was hij groot.

„Erger dan gek?"

In het jongste *Bazuin*-nummer is Ds. Gispen weer bezig, zijn vriend te Jeruzalem op de hoogte te helpen van wat er in ons kerkelijk Nederland omgaat; ditmaal met een uitstapje op universitair terrein.

Hij heeft het namelijk over het besluit van den Amsterdamschen gemeenteraad, om de Universiteit *niet* op te heffen, en zegt daarvan, dat ook hij, stel hij was gemeenteraadslid geweest, waarschijnlijk *voor haar behoud* zou hebben gestemd

Zelf vindt hij dit wel wat vreemd, maar zijn opinie is nu eenmaal zoo.

Hij zegt toch:

Misschien vindt gij het nog *erger dan gek*, maar ik moet u eerlijk zeggen dat, zoo ik lid van den Raad ware, ik waarschijnlijk gestemd zou hebben voor het behoud van de Universiteit. Nu we eenmaal de Universiteit hebben, zou ik het een schande achten voor mijn vaderstad, als we haar van armoede moesten opdoeken, en een mal figuur maken voor geheel de beschaafde wereld. Want het motief voor de opheffing was alleen het geld. Het zou alleen als een maatregel van bezuiniging geschied zijn, zonder hooger beweegreden. De eigenlijke kwestie van het hooger onderwijs kwam geen stap nader tot de oplossing

Kreeg men een inzicht in de verderfelijke richting van het hooger onderwijs in het algemeen, dan stond de zaak natuurlijk geheel anders. Oordeelde men, dat het ongeloof en de afval van de Christelijke religie door de overige Universiteiten genoegzaam bevorderd werd, en dat Amsterdam niet noodig had jaarlijks eenige tonnen gouds te offeren voor nog meerdere uitbreiding van de ongeloofspropaganda, dan was er alles voor. En nu is het wel mogelijk, dat sommige heeren, die voor de opheffing gestemd hebben, hieraan dachten, maar de voorsteller stellig niet. Het lag niet in de strekking en bedoeling van het voorstel.

De theologische faculteit van onze stedelijke Universiteit is, geloof ik, niet rooder dan die van Leiden. Die sterk roode kleur schijnt voor velo jongelui eer goed dan kwaad te zijn. Indien er werkelijk zaligmakend geloof in het hart is, kan juist dat roode medewerken om de oude, beproefde paden, met meerder beslistheid te kiezen. Ik stem toe, dat wij het kwade niet mogen doen, opdat het goede er uit voortkome. Maar toch acht ik voor waarlijk geloovige studenten, een theosophische en ethische faculteit veel verleidelijker dan een vuurrood moderne.

Dit zeggen »erger dan gek" te noemen, is een qualificatie, die we natuurlijk aan de vrienden te Jeruzalem overlaten. Wij zeggen dat *niet*. De zaak is er ons te ernstig voor. Maar wel zij hier uitgesproken, dat zulk een oordeel door den officieelen redacteur van de *Bazuin*, in een blad, dat zoo nauw met het officieele orgaan van de kerken is verbonden, ons meer gesmart heeft, dan we zeggen kunnen.

Niet om den achtergrond van zijn overtuiging, want ook Ds. Gispen acht dat zulk een openbare Universiteit een stichting ter propageering van het ongeloof is; en zijn oordeel dat een vuurroode theologische faculteit, door de tegenstelling, minder gevaarlijk kan zijn dan een ethische, laat zich tot op zekere hoogte hooren.

Maar wat ons smart is, dat, waar zoo ernstig vraagstuk aan de orde is, *tegen* onze mannen in den Raad partij wordt gekozen, en *voor* onze tegenstanders.

Ds. Gispen kon althans weten, dat de Universitaire quaestie, dank zij het optreden van de heeren Fabius, Heemskerk en Hovy, ditmaal zeer principieel behandeld is; dat ook van radicale zijde vo'strekt niet alleen de financieele zijde op den voorgrond is geschoven; en dat er, naar aanleiding van Wuste's voorstel, een ernstige poging is gewaagd, om een einde te maken aan een bestaand schreeuwend *onrecht*.

Een onrecht hierin bestaande, dat de stad Amsterdam er, zonder eenige noodzakelijkheid, een Universiteit op na houdt, die slechts voor *een deel* der burgerij bruikbaar is, en waarvoor heel de burgerij gelijk op moet betalen.

En is het dan niet meer *spelend* aan zijn pen ontglipt, dan *ernstig* gesproken, om, na zulk een ernstigen strijd, aan onze dappere strijders toe te roepen: „Lieve heeren, als ik lid van den Raad was geweest, ik had toch ook waarschijnlijk tegengestemd".

En evenmin houdt het gebezigde argument een oogenblik steek.

Dat argument luidt: Als er een voorstel tot afschaffing was gedaan op grond van het verderfelijk karakter van zulk een Universiteit, zou ik mee hebben gedaan, maar nu alleen geldnood drong, zou ik er mij voor geschaamd hebben, als een schande voor mijn stad.

Weerspreekt toch de historie dit soort van argumentatie niet?

Ook Ds. Gispen weet zeer wel, dat de strijd voor de vrijheid van religie in het midden der 16de eeuw waarschijnlijk nooit tot gunstige beslissing zou hebben geleid, zoo het „Op den eersten April verloor Alba zijn Bril", ter oorzake van den tienden penning, er niet ware bijgekomen.

Moet ook daarvan nu gezegd: „Had ik toen geleefd, ik zou er toch tegen geweest zijn, want het ging per slot van rekening bij heel wat lieden om de dubbeltjes."

De zaak is, dunkt ons, deze, dat God de Heere het zóó besteld heeft, dat we geen geesten, maar *menschen* zijn, die daarom bij alle ding óók aan het lichaam, aan het stoffelijke, dus ook aan het geld zijn gebonden.

Dat geld doet in dit verband dienst om de geloovigen de eene maal te drukken, en de andere maal door offervaardigheid sterk te maken. En zoo ook heeft het bij de demonische richting het effect, dat ze de eene maal misbruik van haar overmacht maakt, en een ander maal *uit geldgebrek haar opzet moet prijsgeven*.

Gebeurt nu het laatste, dan verkneukelen we ons allerminst in een valsch Amsterdamsch patriotisme, maar danken den Heere dat Hij dit instrument tegen de eere zijns Naams bedwingt.

Als iemand equipage ging houden, en daardoor boven zijn kracht leefde, steekt er niets geen schande in, zoo hij die equipage afschaft, maar wel zoo hij ze *aanhoudt*, en ten slotte niet kan betalen.

En dat is metterdaad de toestand van Amsterdam.

Dit woord van ernst en critiek zouden we in de pen hebben gehouden, als een ander der broederen in een ander blad aldus geschreven had.

Niet nu aldus geoordeeld werd door geen minder dan *Ds. Gispen*, in een blad zoo half officieus als de *Bazuin*.

Doopleden.

In zake de quaestie der Doopleden ontving Prof. Rutgers dit schrijven uit Amerika.

Hoogel. Heer en Br.!

Gelijk bijna *alles* wat de *Heraut* wekelijks debiteert door ondergeteekende meestal met graagte, altijd met leering en soms met ongewone stichting gelezen wordt — las ik ook met belangstelling, toestemming en een groote mate van voldoening, uw gemotiveerd opstel, over een, van de ook hier feist »brandende kwesties" n.l. de beschouwing en de behandeling van zoogenaamde Doopleden.

Onder de lezing van uw lezenswaard epistel drongen zich de volgende vragen (waaruit weêr andere voortvloeiden) aan mij op, welke ik, o zoo gaarne, door u, in een of ander nummer van de *Heraut*, beantwoord zag; nl. deze:

1°. Wat verstaat Gij door het doen van belijdenis? De vraag moge onnoozel klinken en toch spreekt ook J. Nupoort, in zijn verklaring over Hellenbroeks vraagboek (ze dl. p 601 verklaring van Hellenbroeks 6e vraag over den H. Doop) van Belijdenis des geloofs en Belijdenis der waarheid. Eerstgenoemde is dan de erkentenis dat »niet alleen anderen maar ook *mij* vergeving van zonden enz. geschonken is" vr. 21 Cat.; laatstgenoemde een soort historisch geloof of een bloote toestemming der waarheid. Is het geloof, dat gij van de gedoopte kinderen vordert, omschreven in de 21e vraag van den Cat.?

2°. Wat te antwoorden en te doen aan gedoopte volwassen kinderen die op 20 à 30-jarigen leeftijd u toevoegen: »Lieve dominee! ik kan toch niet belijden en zoo maar aangrijpen, wat ik niet heb: ik geloof wel dat Gods Woord en uwe leer waarheid is, maar niet, »dat ook aan *mij*" persoonlijk, vergeving van zonde geschonken is?

3°. Waaraan of aan wien ontleent het kind van den niet- (zij het ook gedoopten) belijder het recht tot den H. Doop?"

4°. Waarom schijnt het gansche N. Testament deze ingrijpende en moeilijke kwestie met geen enkel woord te bespreken?

Met ongeveinsde achting en liefde,

Uw Dw. Dn. en Br.,
J. Keizer.

Graafschap, Mich. U. S.
13 Maart '93.

Hij verzoekt ons op deze vier vragen dit korte antwoord te plaatsen.

Ad. 1am. De belijdenis, die in de Christelijke kerk wordt gedaan, en op welke dan toegang tot het H. Avondmaal verleend wordt, kan alleenlijk zijn, en is dan ook altijd belijdenis des geloofs.

Ad. 2am. Wanneer iemand tegen het doen van belijdenis bezwaar maakt, dan kan dit bezwaar uit zeer verschillende oorzaken voortkomen: uit geheele afwezigheid van het beginsel des geloofs, uit misverstand van Gods Woord, uit verkeerde opvatting van de beteekenis en het doel der Avondmaalsviering, uit gebrek aan zelfkennis, uit verborgen gehechtheid aan de eene of andere zonde, uit onbeslistheid van keuze tusschen den dienst van God en dien der wereld, en uit vele andere beletselen meer. Naar gelang die omstandigheden zijn, is dus de gestelde vraag telkens geheel anders te beantwoorden; en daarvoor is natuurlijk allereerst zooveel mogelijk te onderzoeken, waaruit bij den persoon, met wien men te doen heeft, het bezwaar voortkomt. Dit alles echter valt buiten de behandelde kerkrechtelijke quaestie, en hoort tot het gebied der Pastoraal of herderlijke zorg. Intusschen is wel zeker, dat, zoowel op den tijd der belijdenis zelve als daarna, dergelijke bezwaren veel minder voorkomen, en ook gemakkelijker te behandelen zijn, wanneer het doen van belijdenis en de eerste Avondmaalsviering niet tot het zoste levensjaar, of zelfs nog langer, wordt uitgesteld, maar, naar den regel der Gereformeerde kerken in haren bloeitijd, reeds eenige jaren vroeger plaats heeft.

Ad. 3am. Het kind van een gedoopte, die wel geen belijdenis deed, maar toch nog niet tot openbaren en formeelen afval gekomen is, ontleent zijn recht tot den H. Doop aan de omstandigheid, dat het niettegenstaande de ontrouw zijner ouders moet gerekend worden tot het zaad der kerk en tot Gods verbond te behooren, en dat er in de aanvrage zijner ouders en in de stipulatie van een betrouwbaren doopgetuige genoegzame waarborg is voor de kerk, dat het in de leere der kerk zal opgevoed worden.

Ad. 4am. De hier bedoelde quaestie wordt in de H Schrift wel degelijk behandeld, door hetgeen zij over de kerk en over de noodzakelijkheid van belijdenis en Avondmaalsviering ons duidelijk leert. Afwijking van die leering is juist de oorzaak van de moeielijkheden, die zich thans weleens voordoen.

F. L. Rutgers.

Den inzender zal dit antwoord wel weer *te kort* zijn, maar men kan vier zulke ver reikende vragen niet zoo maar opeens tot in den wortel bezien.

Recensiën.

Tot onze blijdschap merken we, dat ook de predikantenwereld steeds meer aandacht aan de sociale quaestie gaat wijden.

Zoo verscheen nu weer *Christendom en de Sociale quaestie voor achttien eeuwen* van Ds. S. Uilers, een belangrijk pleidooi voor de waarheid, dat de Christelijke religie mede daaraan haar snellen wasdom dankte, dat ze ook op het leven, en met name van zijn oeconomische zijde, inwerkte. En ten andere *Het sociale vraagstuk, een wekstem voor de gemeente*, van Dr. A. J. Th. Jonker, een stuk waar we allen lof voor hebben, en dat slechts ontsierd wordt door de kleingeestigheid, dat het op *alle* actie wees, maar den moed, den zedelijken moed miste, om ook te verwijzen naar het Sociale Congres.

Kinderachtig!

Vooral tegenover geschriften als van Noorman, *Sociale verwarring*, is het anders gesteld, dat ook het hoog belang van het Christelijk element steeds meer op den voorgrond worde gesteld. En hierom danken we ook Dr. Jonker voor zijn bijdrage.

Apologetisch in meer algemeenen zin is *Eén ding is noodig*, van den ouden Adama van Scheltema. Een nagalm uit een ernstig leven, dat den Christus nooit losliet, en daarom ook anderen tot den Christus oproept.

Spurgeons *Woorden der wijsheid voor het dagelijksch leven*, bij Honig te Utrecht uitgekomen, bieden uitingen van Spurgeon, niet apologetisch, maar practisch; een voedsel van krachtiger mengsel.

Van lichter allooi is *Sören Kierkegaard's Aanmerkt de lelien des velds enz.* vertaald door Ds. H. H. Barger, in echt Noorsche verhevenheid, soms te ideaal, maar toch altoos bezielend.

En wil men nog lichter lectuur, dan neme men *Ben-Hur* van J. Wallace, waarvan de 2e druk bij Bolle te Rotterdam in afleveringen loopt, een verdichte voorstelling uit het leven in de dagen van Jezus, en waarin ook de Christus zelf optreedt. Een soort verdichtingen, die waarde bezitten als inkleeding, om ons de toenmalige toestanden en het toenmalige leven te teekenen, maar die altoos eenigszins bedenkelijk zijn, omdat het zoo gewaagd blijft den persoon van den Heiland er in te vlechten.

Kuyper.

Uit de Pers.

Over het ontbreken van de Opzieners der gemeente bij onze kranken schrijft Ds. Winckel in de *Z. Holl. Kerkbode* dit goede woord:

Ambtsdragers, zoowel leeraars als ouderlingen en diakenen kunnen door plichtverzuim dikwijls *veel* bederven. In menige gemeente zouden er heel wat minder moeilijkheden zijn indien de opzieners der kerk de leden aan de huizen meer bearbeiden. Ook in aanmerking nemende de vele werkzaamheden die aan de rechte bediening van de ambten verbonden zijn, vooral nu dikwerf in naburige gemeenten zooveel te arbeiden is om de genabuurde kerken tot reformatie te brengen, moet toch beleden: er kon nog zooveel meer gedaan, dan er gedaan wordt."

Maar dit neemt niet weg, dat al is er in deze schuld bij de ambtsdragers (die in deze al te dikwijls zonder orde arbeiden) men dezen menigmaal veel verwijt, dat niet op hunne rekening mag worden gesteld

Hoe menigmaal komt het voor dat men in de gemeente klaagt, dat ingeval van ziekte de leeraars, of in vacante gemeente de ouderlingen niet naar den kranke komen omzien Daar maakt men ben dikwijls een grief van: »Vader heeft al zoolang ziek gelegen, maar wij hebben nog geen ouderling of dominé gezien" Deze klacht hoort men telkens Toch is dit verwijt haast altijd ongegrond, omdat er bijna altijd verzuimd wordt, van de ziekte die in een gezin der gemeente sloop, aan de ambtsdragers kennis te geven.

Hoe spoedig is men er bij om, in geval van eene eenigszins ernstige ziekte, een geneesheer te laten halen! Maar men denkt er haast niet aan (de uitzonderingen bevestigen den regel) om ook een opziener der gemeente bij zich te ontbieden. En toch is daarvoor een uitdrukkelijk apostolisch bevel gegeven Men lese slechts na wat geschreven staat in Jacobus 5 : 14 en 15 Daar vindt men: »Is iemand krank onder u? *dat hij tot zich roepe de ouderlingen* der gemeente, en dat zij voor hem bidden hem zalvende met olie in den naam des Heeren; en het gebed des geloofs zal den zieke behouden, en de Heere zal hem oprichten, en zoo hij zonden gedaan zal hebben, het zal hem vergeven worden." Er is hier zelfs eene heerlijke belofte aan het gebed der opzieners der gemeente verbonden. In het voorbijgaan zij hier opgemerkt dat uit deze plaats blijkt hoe onschriftuurlijk de Roomschgezinden handelen, wanneer zij alleen dan het laatste oliesel van den dienaar der kerk begeeren, wanneer hun lichamelijke toestand (naar den mensch gesproken) hopeloos wordt.

Uit het niet roepen van de opzieners der gemeente blijkt zonneklaar dat velen op de behoudenis der onsterfelijke ziel minder acht geven, dan op de behoudenis des lichaams Immers in geval van ziekte, als die ziekte ten minste van eenigszins ernstigen aard is, laat men *nooit* na den medicijnmeester te ontbieden.

Nu is het ons wel bekend dat velen met het oog op hun toestand voor de eeuwigheid zeggen: »de dominé kan mij toch niet helpen." En dit is waar ook. Maar ook kan de medicijnmeester niemands lichaam gezond maken, al schrijft hij ook de beste geneesmiddelen voor en al wijkt zijne schaduw niet van het ziekbed. Aan 'sHeeren zegen is ook hierbij alles gelegen. Het is overgeestelijk en daarom ongeestelijk als men met een beroep op 'sHeeren almacht den weg der middelen niet wil bewandelen.

En zoo is het ook geheel af te keuren als men den leeraar der gemeente 't huis laat, terwijl men denkt: »de leeraar kan mij toch niet helpen." Men wandele ook hierbij in den geordineerden weg; daarop kan men zegen verwachten

Vele zieken denken ook wel: de leeraar zal wel met mijn toestand bekend zijn. Doch al denkt men dit ook het is menigmaal niet het geval en bovendien blijft laten roepen altijd plicht. Wat baat het een mensch zoo hij ook zijne gezondheid herwint en lijdt schade aan zijne ziel?

Hiermede willen wij niet zeggen dat leeraars en ouderlingen geen ziekenbezoek behoeven te doen wanneer men hen niet ontbiedt. Integendeel het is en blijft de roeping van de opzieners om te zoeken het weggedrevene ook door ziekenbezoek te recht te brengen, al worden zij er niet toe genoodigd.

Maar wanneer iemand zonder kennis te geven aan de opzieners, op zijn krankbed onberecht blijft, dan heeft hij de schuld bij zich zelven te zoeken.

Deze opmerking is juist.

Er moet wederkeerig levensruiting tusschen de opzieners en de gemeente bestaan Niet een wachten, of de opziener wel komt, maar als hij niet vanself komt, moet hij geroepen, ook opdat de ijver in zijn bediening telkens nieuwen prikkel ontvange.

— —

In de *Amst. Kerkbode* brengt Ds Van Schelven nogmaals de circulaire der Deputaten voor de Zending ter sprake, en zegt er van:

Voor het feit, dat broederen Deputaten eenig licht hebben pogen te ontsteken over de overwegingen waardoor zij geleid worden in de zaak van Dr. Scheurer, zijn wij natuurlijk dankbaar.

Dat zij dachten daarbij alleen te doen te hebben met de bedenkingen van eenige bladen of personen, is, zoo wij ons niet vergissen, niet geheel juist, daar wij meenen dat althans enkele kerken officieel bezwaren in dienzelfden geest hebben geopperd

Of zij evenwel geslaagd zijn in hun toeleg om alle ongerustheid weg te nemen staat o. i. nog niet zoo vast, daar de hoofdpunten van bezwaar in dit stuk niet worden aangeroerd.

Wij laten daar, dat door hen een beroep gedaan wordt niet op wat door de Generale Synode vastgesteld is, maar op wat beiderzijds in de nog afzonderlijk vergaderde Synoden verhandeld werd. Op dat eerste komt het echter aan, en het andere kan alleen als toelichting daarvan dienen om de bedoeling en den zin der woorden toe te lichten.

Maar onvolledig is het stuk zeer zeker, daar er niets in voorkomt om de aanstelling te rechtvaardigen van een *Zendeling arts*; waarover immers ook door de voormalige Christelijke Gereformeerde kerk nooit eenige instructie aan haar Deputaten werd verstrekt.

Zelfs blijkt nu nog niet eens wat naar der Deputaten meening, Dr. Scheurer zijn zal: een arts in den dienst der Zending, of een Zendeling die tevens ook geneeskundige hulp zal bewijzen.

Die onzekerheid heeft het meest de ongerustheid gaande gemaakt. Een zekere onregelmatigheid in de manier van uitzending was allicht later nog te herstellen. Iets dergelijks zal wellicht toch nog moeten geschieden met betrekking tot hen, die door de Nederlandsche Gereformeerde Zendingvereeniging werden uitgezonden.

Maar hier gaat het om geheel iets anders; om eene vraag die de geheele positie van Dr. Scheurer beheerscht, wordt hij Dienaar des Woords, men zende naar den regel daarvoor gesteld; wordt hij Arts men onderwerpe eerst aan de kerken de vraag, of zij zich gerechtigd mogen achten tot zulk een stap. Ook voor Dr Scheurer hangt daaraan zooveel. Voor dezen broeder zelf is het toch van belang, dat hij duidelijk zijn positie geteekend zie, en wete wat hij nu eigenlijk is naar de schatting der kerken, en welk verband er tusschen hem en die kerken bestaat.

Voorts zij de vraag geoorloofd, of het goed is om onder de benaming van *theoretische beschouwingen* op zij te schuiven, wat te berde gebracht is aangaande ambt, uitzending, macht van deputaten enz.

't Is mogelijk dat wij ons vergissen, maar in die aanduiding schemert o. i iets door, alsof die vragen als van minder gewicht worden beschouwd en wèl goed voor bespreking in een kransje waar men zich met redeneeren bezig houdt, maar niet voor mannen, bij wie het op handelen aankomt.

Dat mag toch niet waar het vragen geldt, die niet, als zaken van orde alleen op verschillende wijze misschien beantwoord kunnen worden, zonder dat daardoor eenige grondregel geweld wordt aangedaan, maar de vragen hierbij ter sprake gebracht, raken de grondslagen van ons kerkelijk leven, gelijk die in de Schrift zijn aangegeven.

Daarom betreuren wij dit wijl ook wij het wenschelijk achten, dat niets de geestdrift doove in eene zaak zoo heilig en heerlijk als de zending; en dat misverstand hierin geenerlei verdeeldheid en verkeerdheid opkomen doe.

Met het oog op de missie van den heer Scheurer, kunnen wij met zekerheid melden, dat hij als aanstaand Dienaar des Woords onderzocht is, en eerlang als beroepen Dienaar voor Midden-Java te Rotterdam in zijn ambt zal bevestigd worden.

Kuyper.

Officieele Berichten.

(Met verkorting uit het Kerkblad van 14 April.)

L. S.

Aan de Gereformeerde kerken wordt door dezen kennis gegeven, dat op de lijst van de Gereformeerde Kerken in Nederland, bij de Hooge Overheid de volgende veranderingen zijn aangebracht:

Geschrapt zijn:

No 405 de Gereformeerde kerk te Amstelveen A.
» 406 de Geref. kerk te Amstelveen B.

Toegevoegd zijn:

Onder no. 701 de Geref. kerk te Moordrecht, Classis Gouda;
» » 702 de Geref. kerk te Abbenbroek; en
» » 703 de Geref. kerk te Ouddorp, beide Classis Brielle;
» » 704 de Geref kerk te Amstelveen;
» » 705 de Geref. kerk te Overtoom (Nieuwer-Amstel), beide Classis Amsterdam;
» » 706 de Geref. kerk te Zunderdorp (Nieuwendam); Classis Edam;
» » 707 de Geref. kerk te Rijswijk, Classis 's Gravenhage.

Namens Deputaten voor de Corresp. mid. Hooge Overheid,
M. Noorditzy,
Secretaris.

Kampen, 12 April 1893.

— —

Kort verslag van de vergadering der Classe Koevorden gehouden te Emmen 28 Maart 1893.

Naar toerbeurt is Ds. Goris praeses en Ds. Huls scriba.

De praeses stelt voor eerst een paar protesten te behandelen, die Br. zijn er reeds.

De vergadering keurt dat goed. Nadat de noodige inlichtingen zijn gegeven, wordt eerst de een geroepen en met hem de zaak behandeld en besproken. Na een breedvoerige behandeling keurt de vergadering het besluit des kerkeraads goed en nu teekent bedoelde Br. ook hiertegen protest aan. Met het andere protest gaat het evenzoo. De vergadering keurt het besluit des kerkeraads goed en nu teekent ook die Br. protest aan.

Nu komt in behandeling het Consulentschap met de vacatuurbeurten. Spoedig heeft de geheele Classe, bestaande uit 9 gemeenten, maar één predikant. Hoe moet er in de behoeften met Doop- en Avondmaalsbediening worden voorzien? Wij moeten, is aller oordeel, een beroep doen op de Pred. in de provincie. Aan den scriba wordt opgedragen zoo spoedig mogelijk aan de correspondenten der Classen te schrijven of b. v. de Classen, indien het gevraagd werd, wil helpen als volgt, *Assen*: Emmen en Schoonoord; *Beilen*: Aalden, misschien ook Gees; *Hoogeveen*: Koevorden en misschien ook Gees Sleen, Schoonebeek en Nieuw-Dordrecht blijven dan nog voor rekening van den predikant der Classe.

Tot afgevaardigden naar de e.k. provinciale Synode worden benoemd:

Primi.	Secundi:
Ds. R. Huls.	F. Hinnen.
Ouderling H. Poppen.	J. H. Zwaveling.
» H. Zandtiog.	W. Kremer.
» M. Busstra.	E. Diemer.

De antwoorden op de vragen van Art. 41 D. K. zijn bevredigend.

De praeses neemt met een hartelijk woord afscheid. 't Is mij leed, zegt hij, u te verlaten, denkende aan de liefde en belangstelling in uw midden ondervonden. De scriba beantwoordt dat met een enkel woord. Moge God onzen broeder te Veenwoudsterwal zegenen!

Op verzoek van den praeses laat de scriba zingen psalm 133 : 3 en eindigt met dankzegging.

— —

Kort verslag van de vergadering der Classis Breukelen, gehouden den 6en April in het kerkgebouw der Geref. Kerk A te Breukelen.

Ds. Dee, die naar toerbeurt deze Classis vergadering als praeses had moeten leiden, is door ziekte afwezig, zoodat men overging tot het stellen van een moderamen, hetwelk bestond uit de volgende broeders: Ds P. M. Ochtman praeses, Ds. W. Maan assessor en br. B. S de Beer scriba. Daarna spreekt de praeses een hartelijk welkom toe aan Ds. J. v. Henten, die voor het eerst op de classis aanwezig was.

Aan de orde is het praeparatoir examen van den heer Willem Verhoef Nzn. van Baambrugge theol. cand. aan de V. U., waarmede een aanvang wordt gemaakt. Daar ZEw. een korte predikatie moet houden uit 2 Cor. 5 : 19, zingt de verg. vooraf Ps. 81 : 12, en gaat Ds. Maan voor in gebed Na de korte predikatie onderzoekt Ds Ochtman ZEw. in de geschiktheid der prediking.

Ds. Maan onderzoekt exegese Hebr. O. T. Gen. 4 en Ds. v. Henten exegese Gr. N. T. 1 Cor. 1.

Ten laatste onderzoekt Ds De Koning ZEw. in de leerstell. Godgel., waarna verschillende br Oud. nog eenige navraag deden.

De uitslag van dit examen en de daarop volgende stemming was, dat ZEw. met algemeene stemmen werd toegelaten, te staan naar den dienst des Woord in de Geref. kerken. Nadat de examinandus de belofte had afgelegd, getrouw in het verkondigen van Gods Woord te zullen blijven, wordt hem door den Praeses Gods zegen toegewenscht, en zingt de vergadering hem Ps 134: 3 toe.

Ingekomen stukken: Aanvrage van 2 broeders, om toegelaten te mogen worden tot het onderzoek naar Art. 8 D. K., op de a.s. Prov. Syn. te Utrecht. De Classis geeft daartoe volkomen hare toestemming.

Voorstel van de kerk van Kockenge, om geen oefenaars meer toe te laten. Na eenige discussie wordt besloten deze zaak te verdagen tot de volgende Cl.

Afvaardiging voor de Prov. Syn.

Bij meerderheid van stemmen worden de volgende brs. gekozen:

Ds. H. de Koning, Ds. W. Maan, Br. Oud. J. v. d Bijl en M. Oussoren tot Primi en de brs. Ds. J. v. Henten, Ds. P. M. Ochtman, br. Oud. G. Davelaar en Corver tot Secundi.

Met blijdschap deelt de praeses mede, dat de beide kerkgroepen A en B te Breukelen, Ll. week zijn ineengesmolten.

Omvraag. Hoe te handelen op de a.s. Syn., daar er nog geen Agenda is. De afgevaardigden krijgen last te handelen overeenkomstig Gods Woords en naar de belijdenis der kerk, en zoo er soms gewichtige punten op het Agenda mochten voorkomen, vooraf een buitengewone Classisverg zaam te roepen.

Sluiting. Na het zingen van Ps. 131 : 4 sluit de praeses deze verg. met dankzegging.

— —

Kennisgeving aan de classen der Ger. kerken in Friesland.

Naar aanleiding van het bericht van den Wel-Eerw. heer Ds J. H. Feringa in het vorige No. van het *Kerkblad*, hebben de ondergeteekenden de eer aan de classen der Geref. kerken in Friesland te berichten, dat de datum voor de a.s. Synode in deze provincie eerst later zal worden opgegeven, na ontvangst van de in die kennisgeving genoemde rapporten.

Namens de classe Leeuwarden,

De Deputaten,
Ds. J. v. Andel.
W. C. v. Munster.

Buitenland.

Zwitserland. Uit de vrije kerken in Zwitserland.

In Zwitserland hebben de vrije kerken haar ontstaan te danken aan de Réveil. Dit is het eerst in Geneve openbaar geworden. De predikanten van de stad van Calvijn predikten voor het grootste deel rechtzinnig, enkele echter waren van de rationalistische school der 18de eeuw. Er was in de Staatskerk weinig leven te vinden. Aan het hoofd eener bewe-